

šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 422 — GOD. IX.

ŠIBENIK, 19. LISTOPADA 1960.

IZLAZI SVAKE SRIJEDJE

Govor predsjednika Tita nakon povratka s XV zasjedanja Generalne skupštine UN

Rastuća snaga vanblokovskih zemalja

Mi ćemo nastojati da na svakom mjestu i u vijek djelujemo kao snaga mira - naglasio je drug Tito u svom govoru

NAKON 29 DANA IZBIVANJA I PRISUSTOVANJA PETNAESTOM ZASJEDANJU GENERALNE SKUPŠTINE UN, KAO ŠEF JUGOSLAVENSKE DELEGACIJE PREDSJEDNIK REPUBLIKE TITO VRATIO SE U ZEMLJU. NAKON SVEĆANOG DOČEKA, KOJI MU JE PRIREĐEN NA BATAJNICKOM AERODROMU, DRUG TITO JE PRED OKO 300.000 BEOGRADANA GOVORIO NA VELIKOM MITINGU NA TRGU MARKSA I ENGELSA.

U početku svog govora predsjednik Tito zahvalio se na veličanstvenom dočeku i iznio razloge zbog kojih je on predvodio jugoslavensku delegaciju na XV. zasjedanju Generalne skupštine Ujedinjenih naroda.

»Situacija u svijetu nije bila ružičasta, a danas nije. Krah sastanka na najvišem nivou u Parizu, krah koji je doživio Komitet desetorce u Ženevi, događaj u Africi, a naročito događaj u Kongu, sve to nas je duboko zabrinjavalo... Mi smo znali da će tamo doći mnogi šefovi država i vlada i htjeli smo da pokušamo na tome najvišem forumu, na tom međunarodnom forumu, da doprinesemo što možemo da bi se međunarodna situacija popravila, odnosno da bi zategnutost popustila.«

Iznoseći, zatim, situaciju na zasjedanju i podvlačeci činjenicu da je na njemu učestvovao veliki broj odgovornih šefova vlada, drug Tito je podukao da je usprkos napetim atmosferama na zasjedanju došao do izražaja glas onih snaga koje predstavljaju većinu čovječanstva i koje su govorile protiv daljeg zaoštrevanja i tražile načina da se međunarodna situacija popravi. Govoreći o tome zašto je tražio da bude jedan od prvih govornika na zasjedanju, drug Tito je iznio da je s jugoslavenskim stavovima htio doprinjeti da razgovori u Generalnoj skupštini dobiju jedan normalniji tok.

»Usprkos svim našim naporima — rekao je u ovom dijelu govora drug Tito — i naporima naših saveznika i prijatelja, neangažiranih zemalja, ta atmosfera ipak je počela sve više i više da dobiva maha u Ujedinjenim nacijama. Mi smo zato odmah, na licu mesta, pristupili veoma aktivnom konzultiranju s državnim nezajednicama ovanjama, tražeći put i način kako da postupimo da taj razvoj ne krene jednim neželjenim pravcem, već da i ovo XV. zasjedanje Generalne skupštine koliko - toliko doprinesi smirivanju u svijetu.«

Obrazloživši napore petorice predsjednika neangažiranih zemalja, drug Tito je ukratko iznio sadržaj rezolucije koju su ove zemlje podnijele Generalnoj skupštini, a također je govorio o njenoj sudbini na ovom zasjedanju:

»Iako smo se nadali da takva rezolucija, koja je bila veoma kratka i jasna, ne će imati protivnika, dogodilo se, nažalost ono najgore — da putem raznih makinacija oko procedure bude onemogućeno donošenje onakve rezolucije kakvu smo mi predložili.«

Iznoseći situaciju u Generalnoj skupštini, razloge zbog čega su predlagaci konačno povukli svoju rezoluciju, drug Tito je naročito podukao, da je moralna pobeda na našoj strani i da se danas još ne vidi pun efekt te pobede, ali će se on vidjeti u daljem razvitku međunarodni odnosa.

Posebno mjesto u govoru predsjednika Tita zauzela je jedna nova pojava koja je došla do izražaja na ovom zasjedanju.

»Ta nova snaga, koja je došla do izražaja, ne pripada blokovima. Ona je duboko prožeta težnjom za mirom i istinski predstavlja ne samo težnje naroda svih zemalja, nego i težnje čiavog naprednog i miroljubivog čovječanstva. Ta snaga je toliko

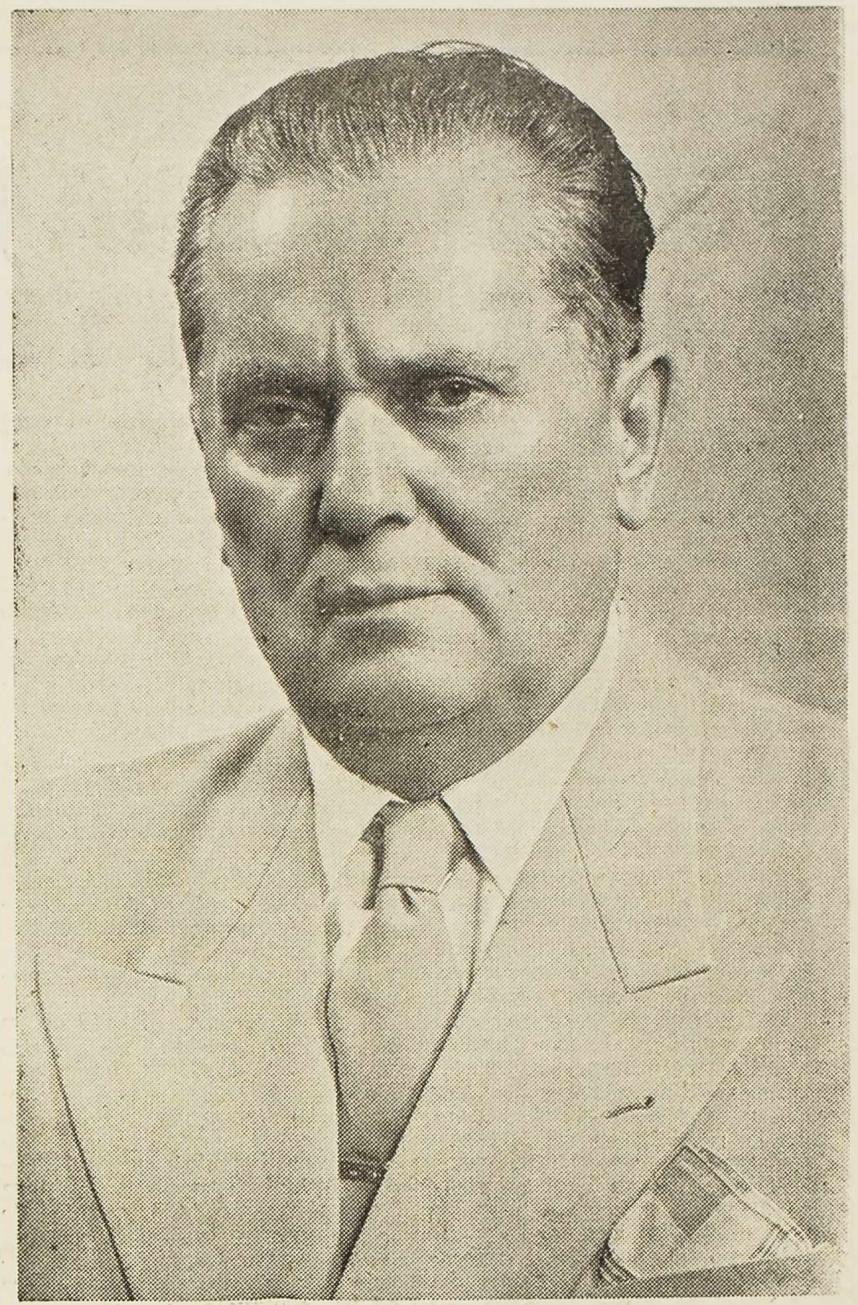
ske organizacije, jer dosadašnji sistem rada nije pogodan za pravilno funkcioniranje u uslovima kad u toj organizaciji bude preko stotinu članova. U daljem toku svog izlaganja predsjednik Tito je iznio da se jugoslavenska delegacija angažirala i na rješavanju problema razoružanja, pa je rekao: »Mi smo tu prvi istakli svoj stav, iznjeli smo kako mi gledamo na to pitanje. Nitko nam ne može predbaciti, da recimo, u ovom slučaju, idemo za stavovima Sovjetskog Saveza, jer to je i naš stav. I naše je mišljenje da bi bilo idealno kad bi se moglo izvršiti generalno razoružanje, ali mi smo tamo i realistički postavili stvari i tražili smo da se bar nešto uradi, da se ovo pitanje postepeno počne rješavati, kako bi svijet vido da postoji i dobra volja s jedne i druge strane.«

Govoreći zatim, da razoružanje kolonijalnog pitanja nije, nažalost, došlo u prvi plan uslijed toga što se situacija u Skupštini zaoštrila i što se pravilan proces njihovog razmatranja otežao, drug Tito je posebno podukao da došle do izražaja poprave, a što je moguće, jer je lakše popraviti, nego nešto iznova započiniti. Takvo naše istupanje tamo naišlo je na snažno odobravanje svih tih zemalja i Jugoslavija se ponovo afirmirala, jer, kao što znate, mi nismo da nam tko drugi pokaže pravac u Ujedinjenim nacijama. Mi smo tamo istupili i kazali što mislimo i o alžirskom i o kongoanskem pitanju i o drugom, i nismo se ustročivali da otvoreno kritikujemo neke akcije izvjesnih krugova organizacija UN.«

U ovom dijelu svog govora, predsjednik Tito se zadržao na promjenama koje su neke od zemalja članica OUN zahtijevale da se izvrše u ovoj organizaciji. Drug Tito je posebno istakao, da se mi ne možemo složiti s nekim promjenama na brzinu, ali da će trebiti nešto izmijeniti u pogledu prijateljima i da ne samo s vre-

mena na vrijeme, kroz Ujedinjene nacije i van njih, već na svakom mjestu i u vijek nastojimo da dejstvujemo kao snaga mira i da činimo sve da dolaze do izražaja oni koji će biti zaštitnici mira.«

Na kraju svog govora drug Tito je iznio da je Jugoslavija u dosadašnjem toku zasjedanja Generalne skupštine stekla ogromni ugled i rekao: »A zato se može zahvaliti samu vama, našim narodima, koji tako dostojarstveno i tako uporno podupiru stavove nas, koji smo odgovorni za spoljnu politiku.«

Savjetovanje o redu plovidbe za iduću turističku sezonu

Poboljšati saobraćajne veze u priobalnom pojasu

Na dvodnevnom savjetovanju, koje je održano u Šibeniku 14. i 15. ovog mjeseca, raspravljeno je o nacrtu prijedloga sezonskog plovidbenog reda za 1961. godinu. Ovom savjetovanju, koje je organizirao Sekretarijat za saobraćaj i veće Savezne izvršne vijeća, prisutstvovali su pored 70 delegata, predstavnika vlasti, pomorskih i turističkih organizacija, savjetnici Sekretarijata za pomorski saobraćaj Hrvatske, Slovenije i Crne Gore Boris Tomasić, Boris Pirc i Gojko Vučević, te tajnik Turističkog saveza Hrvatske Ante Topić.

Prvog dana savjetovanja bilo je reći o ekspressnim, brzim i putničko - teretnim prugama. Međutim, kako se čitava diskusija vodila u okviru prošlogodišnjeg ostvarenog plovidbenog reda vožnje, do nekih bitnih izmjena u tom pogledu neće doći u narednoj godini. U diskusiji o ekspressnim prugama delegati iz Zadra predložili su da brod »Jadrani«, koji saobraća na relaciji Venecija - Dubrovnik - Pirej, dođe ovdje u luku u povratku, a predstavnik Šibenskog kotara zaštitio se da isti brod u polasku Šibenik. Predstavnici Crne Gore iznijeli su prijedlog da se na istoj liniji za jedan sat prodruži boravak broda u Kotoru.

Budući da ni jedna od četiri ekspressne pruge ne dotiče Pulu, to se delegat s ovog područja zalazio da barem jednamput ekspressnu prugu ima priključak na Pulu i Mali Lošinj. Dubrovački predstavnik je insistirao na to da se brod između Venecije i Dubrovnika saobraća od 15. VI. do 15. X., a ne kao dosad od 30. VI. do 26. IX. Prijedlog predstavnika iz Kotora da brod »Jugoslavija« na istoj pruzi produži do Kotora nije mogao biti prihvacen zbog ranije ugovorenih aranžmana »Jadrolinije« sa stranim turističkim agencijama. Delegat Šibenskog kotara predložio je da bi otok Murter dobio priključak na brzoj pruzi Rijeka - Split - Dubrovnik - Ulcinj, dok bi na relaciji Trst - Ulcinj bio izostavljen Biograd n/m zbog nedovoljnog broja stranih turista, s tim što bi ovu luku dočinio pod uvjetom ukoliko bi bio dovoljan broj francuskih turista za Pakoštane. Na putničko - teretnim linijama također neće doći do nekih značajnijih promjena. Na savjetovanju su pozitivno ocijenjena nastojanja mnogih delegata da daljnje unapređenje turističke privrede mora ići u skladu sa poboljšanjem dobrih prometnih veza ne samo u priobalnom pojusu već i između kopna i otoka, na kojima već postoje ogromne mogućnosti za razvoj turizma.

Najveći dio diskusije drugog i Murtera na kojem otoku živi 9000 stanovnika i koji posljednjih godina obraća veliku pažnju razvoju turizma. Samo u ovoj godini broj noćenja na ovom mjestu je povećan na 200.000, broj židuša Kotor i Dubrovnik. Na ovoj području je lokalni saobraćaj odveć slab i ne odgovara potrebama tamošnjeg stanovništva, posebno saobraćaj između Pelješca, Mljeti, Lastova i Dubrovnika, njihovog privrednog i političkog centra. Međutim, ti postojjeći stanje i donijeti konačan stav.

Učesnici savjetovanja posjetili su slapove Krke, a u petak natjecanje predsjednik NO-a kotara Šibenik Božo Radić priredio je svečani prijem u prostorijama saobraćaja između Šibenika i Društvenog doma.

Iz šibenskih organizacija SSRN

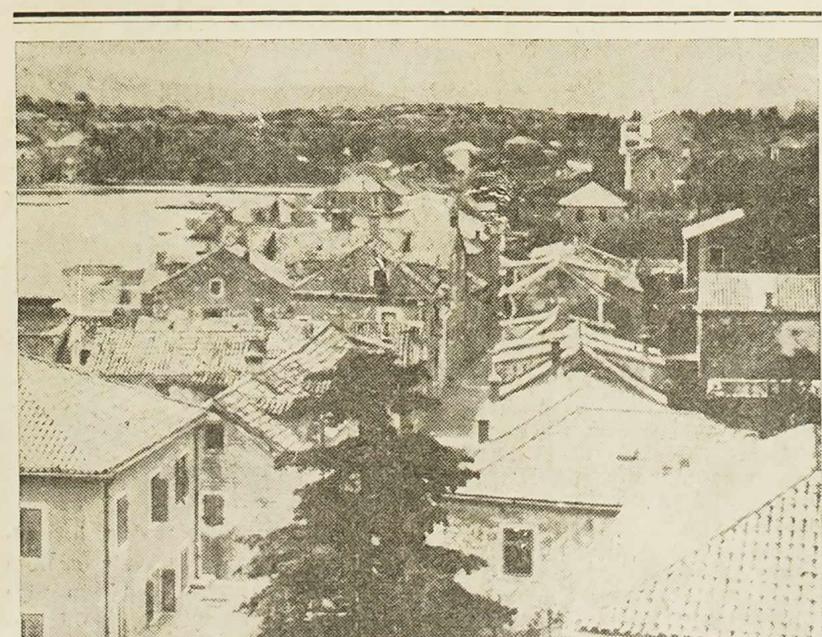
Živa aktivnost

Šibenske organizacije Socijalističkog saveza u gradu i na selu su velikom aktivnošću dočekuju Republički kongres SSRN, ne samo kroz organizacije konferencijske područnica i mjesnim organizacijama, već i u rješavanju raznih komunalnih pitanja. One su u Šibeniku pozitivno ocijenjene u toliko, što u toj problematici ne zahtijevaju samo pitanja svog užeg područja, već i grada kao cjeline. Uglavnom dominiraju opći problemi, no ipak najviše riječi bilo je o snabdijevanju, školstva, kao i o mogućnostima NO-a Šibenske općine u rješavanju postojeci problema. Na ovim konferencijama dodirnute su i izvjesne slabosti, koje su se našle u radu zborova birača.

Tečaj radi pod kontrolom Radničkog svećilišta u Drnišu, a predavači su stručnjaci iz samog poduzeća. Pored stručnih predavača se i općoobrazovni predmeti. Ispiti će se održati u veljači. (D. C.)

U RUPAMA SE OTVARA RUDNIK

Pred nekoliko dana, u dva navrata, boravila je u Rupama stručna ekipa »Boksitsnih rudnika« iz Drniša. Ekipa je radila na pronalaženju boksita u predjelu Laškovic. Analizom je ustanovljeno, da je kvalitet boksita vrlo dobar, pa je odlučeno da se počne s radovima na otkopavanju jama. Kad se utvrdi količina boksita, otput će eksploracija. Pojedini stručnjaci pretpostavljaju, da se u predjelu Laškovicu nalaze količine boksita. (A.B.)

Prvic Luka

Aktuelna tema

PORAST CIJENA MOŽE SE ZAUSTAVITI

U ovoj godini naša privreda, cijene cementa porasle u ovoj specijalnoj industriji bilježi porast kao ni jedne godine ranije. Industrijska proizvodnja u prvih osam mjeseci ove godine za gradi za 40 posto, instalacionom materijalu za preko 10 procenata. Sve u svemu cijene građevinskog razdoblju prošle godine. U poljoprivredni imamo osrednje godinu. Pa ipak cijene i

realne okvire, a budžetska potrošnja smanji. U tom slučaju potrošnja i ponuda robe bila bi usklađena i cijene se više ne bi povećavale. U tom pravcu prave se veliki napor i svi su izgledi da će ova nenormalna pojava u najskorije vrijeme biti uklonjena. Novom politikom kredita za obrtna sredstva, koja se sprovodi od nedavna, najefekasnije će se postići taj cilj.

Porast cijena drugoj industrijskoj robi, naročito onoj za ličnu potrošnju, ni u kom slučaju nije opravдан i nema osnova. Mnogi proizvođači povisili su cijene svojim proizvodima bez stvarnog razloga, često kršeći propise o kontroli cijena koji su još na snazi. Naime, oni su, mijenjajući assortiman, ili samo nešto u assortimanu našli formalnu mogućnost da povećavaju cijene, mada ih proizvodnja robe i tako izmijenjenog assortmana nije stajala više. Naprsto, oni su iskoristili porast potrošnje koje je došlo povećanjem zarada radnika i službenika.

Ako pogledamo indeks potrošnje, odgovor ćemo lako naći. Naime, po novčanim pokazateljima porast investicione potrošnje u prvih osam mjeseci ove godine, u odnosu na isto razdoblje prošle, iznosi 34 posto. Stvarni porast investicione izgradnje po obimu, veći je u ovom vremenskom razdoblju za 18 procenata nego u prošoj godini, imalo negativan odraz na porast realne zarade, odnosno kupovne snage stanovništva. Istina, i ovakav porast cijena nije mogao da u potpunosti zaustavi porast kupovne snage stanovništva i realne zarade zaposlenih, jer je količina roba za ličnu potrošnju za 21 posto sada veća nego lani, a stvarno ta izgradnja je su samo svoje interese i to trenutne, jer povećanje cijena pogodila i članove njihovih kolektiva, čak znatno više, nego što se očekivalo.

Kako se saznaće, podočit će se kontrola cijena industrijskog gradnja, iznad naših stvarnih mogućnosti, bila je, dakle, uzrok zaštititi i to što je u ovom periodu i budžetska potrošnja bila iznad predviđene.

Da se skok cijena zaustavi bit ka za izigravanjem propisa o vremenskoj izgradnji, neophodno potrebno da se i kontroli cijena. Miloš Mimica

Sjednica Narodnog odbora kotara

Društveni brutto produkt veći za 34,1 posto od ostvarenja za isti period prošle godine

Oba vijeća NO kotara, na sjednici održanoj prošle subote, razmatrali su ostvarenje privrednog razvoja na području kotara prema Društvenom planu za ovu godinu.

U uvodnoj riječi, na zajedničkoj sjednici, potpredsjednik NO kotara Miro Kuhač je rekao, da se privredni razvoj u prvom polugodištu ove godine uglavnom kreće u granicama postavljenim Društvenim planom za 1960. godinu. Iz pokazatelja koje je iznio vidi se da je ovogodišnje ostvarenje brutto produkta za 34,1 posto veće od ostvarenja u istom razdoblju prešle godine.

Fizički obujam proizvodnje porastao je u odnosu na polugodište iz 1959. godine za 28,3 posto, a do najvećeg porasta došlo je u granama elektroenergije, obojene metalurgije, metalne industrije, brodogradnje i grafičke industrije. Na ovogodišnju proizvodnju povoljno je utjecala dobra snabdjevenost sirovinama i električnom energijom, a i mogućnosti plasmana bile su povoljnije.

Do najvećeg povećanja došlo je u proizvodnji valjanih presanih i vučenih proizvoda iz aluminija u TLM »Boris Kidrič«. Ovogodišnja proizvodnja ove tvornice je za 65,8 posto veća od proizvodnje u prvom polugodištu prešle godine. Ovakvi visok porast, naročito u presaonici rezultat je bolesti načina proizvodnje žica iz kvalitetnijeg aluminija. Proizvodnju je povećala i Tvornica elektroda i ferolegura. Proizvodnja mangana je za 23,6 posto veća od one u istom razdoblju prešle godine, siliko mangana za 20,2 posto, a siliko kalcija za 369 posto. Tvornica gline i aluminija u Lozovcu ostvaruje uglavnom planiranu proizvodnju, a do nešto manje proizvodnje došlo je kod nekih proizvoda zbog rekonstrukcije dijela tvornice.

Boksitni rudnici ostvarili su proizvodnju za 30 posto više od prošlog polugodišta, a od godišnjeg plana za 1960. godinu realizirano je 50,4 posto. Tvornica vijaka u Kninu je boljom organizacijom rada i povećanom produkтивnošću povećala proizvodnju za 26 posto. Volumen proizvodnje u brodogradilištu u Betini je u odnosu na lanjsko polugodište povećan za 47 posto, a u industriji nemetal je nešto smanjena proizvodnja, tako da je plan proizvodnje sirove sadre ostvaren sa svega 35,40 posto. »Dalmacija plastika« u Drnišu uspjela je ostvariti ukupan prihod od 56 milijuna dinara. U industriji građevnog materijala proizvodnja je ostala na nivou iz prešle godine, a u drvojnoj industriji Drvni kombinat u Šibeniku je povećao fizičku proizvodnju za 4 posto, a vrijednosnu za 28,7 posto.

Povoljno kretanje zabilježeno je i u ostalim granama privrede, a posebno u građevinarstvu, saobraćaju, trgovini i ugostiteljstvu. U poljoprivredi su loše klimatske prilike imale negativan odraz na prinos pojedinih kultura, a posebno na talijanske sorte pšenice i vinograda.

Međutim, i pored toga, postignuti rezultati su više nego zadowjavajući, pa se predviđa da će godišnji plan biti u potpunosti ostvaren, a vjerovatno i premašen.

Oba vijeća su isto tako razmislila i izvještaj o radu i stanju

veterinarske službe. Prema iznesenim podacima, veterinarska služba unatoč izvješnjim objektivnim teškoćama djeluje zadovoljavajuće, a naročito povoljno se odražala na očuvanju i unapredjenu stočnog fonda. Suzbijanje stočnih zaraza ostaje i dalje jedan od osnovnih zadataka ove službe.

Povodom diskusije o izvještaju komisije za ispitivanje poslovnog Kotarskog zavoda za socijalno osiguranje, zaključeno je, da se nastavi radom na ispitivanju elemenata, koji su doveli do povećanih izdataka u prošloj godini. Kako je poznato u prošloj finansijskoj godini izdaci Zavoda su bili za 92,514.000 dinara veći

od prihoda. Razmatranje izvještaja o ovim problemima nastavljće se na jednoj od idućih sjednica.

Zbog neravnomjernog priticanja prihoda narodnim odborima općina, oba vijeća dala su jamstvo za podizanje zajmova kod Komunalne banke u Šibeniku u ukupnom iznosu od oko 52 milijuna dinara. Jamstva su odobrena u nekim drugim privrednim organizacijama u iznosu od oko 750 milijuna dinara, a Narodnom odboru općine Šibenik data je garantija na zajam od 2,300.000 dinara za popravke na osnovnim školama u Šibeniku i Lozovcu i Ekonomskoj školi u Šibeniku.

Na zajedničkoj sjednici izvršen-

no je nekoliko imenovanja u organima NO kotara i u kotarskim institucijama. Za vršioca dužnosti direktora Zavoda za privredno planiranje imenovan je Kremimir Milat, za predsjednika Svetova za rad i radne odnose Stipe Baljkas, a za predsjednika Komisije za stipendije dr. Oskar Lucev. U upravni odbor Zajednice elektroprivrednih poduzeća NR Hrvatske imenovan je ing. Vinko Guberina, a za predsjednika Kotarskog suda u Kninu Velimir Maričić. Osim ovoga imenovanog je 18 sudaca porotnika i izabran privremen odbor Fonda za zdravstveno osiguranje poljoprivrednika.

T. Dean

MELIORACIJA KOSOVA POLJA

Kosovčica neće više plaviti najplodnije zemljište

Narodni odbor kninske općine pristupio je sredinom mjeseca svibnja ostvarenju plana melioracije Kosova polja uz rijeku Kosovčicu. Melioracijom će se dobiti 303 hektara kvalitetnih obradivih površina, koje se do sada nisu mogle koristiti zbog poplave rijeke Kosovčice i njenih pritoka.

U melioracione radove utrošit će se oko 245 milijuna dinara. Predviđeno je da se rad, zbog vremenskih nepogoda, odvija u dvije etape: u prvoj fazi, odnosno u ovoj godini, bit će izvršeni radovi u vrijednosti od

95 milijuna dinara, a završetak cijelog irigacionog sistema predviđen je za kraj 1961. godine. Do sada je izvršeno gotovo jedna trećina predviđenih radova.

Još od ranije postoje dva sabilna kanala s jedne i druge strane korita Kosovčice. Uz sam rub okolnih brda grade se dva obuhvatna kanala, koji će sabirati brdske vode i odvoditi ih u Kosovčicu. Kada u toj rječici bude suviše vode, pumpe će je prebacivati u Krku. A kada se ukaže potreba za navodnjavanje, onda će pumpna stacija preko natopnih kanala snabdijevati vo-

zemljišta. Gradnja ovih kanala nije jednostavna ni tehnički lako izvodljiva zbog toga, što se kanali međusobno presijecaju, pa je potrebno graditi propuste i sifone ispod kanala i željezničke pruge, kao i akvadukt preko Kosovčice.

Ovogodišnji pripremni radovi počeli su sa zakašnjenjem zbog nepovoljnih vremenskih prilika, a osim toga, nedostajalo je i građevinskog materijala. Slijedeće godine, uz pomoć objekata, koji su već završeni, radovi će se brže odvijati i stručnjaci očekuju da će ovaj prvi i jedinstveni irigacioni sistem u Dalmaciji biti na vrijeme završen.

Zanimljivo je da se površina od 73 hektara neće moći navodnjavati sistemom gravitacije, pa će se na toj površini primijeniti umjetna kiša.

Kolika će biti korist od ovog posla najbolje govore slijedeći podaci: prije melioracije ovog zemljišta brutto produkt je iznosio samo 42,422.000 dinara, dok će nakon izvršenih radova iznositi 123,828.000 dinara. To znači da će se učušena sredstva amortizirati za svega tri godine.

D. Colović

Nova stanica u Kninu

Zeljeznička stanica u Kninu, ovakva kakva je danas, ne može da udovolji potrebama, koje su svakim danom sve veće. Stanica je oduvijek predstavljala smetnju za normalno funkcioniranje ovog važnog saobraćajnog čvora.

U okviru uređenja i unapređenja zeljezničkog saobraćaja na ovoj stanicu — neminovalo se nameta potreba podizanja nove stanične zgrade. Planova je bilo više ali nijedan dosada nije ostvaren. Prije godinu - dvije bilo je najavljeno, da će gradnja nove stanične zgrade početi u 1960. godini, međutim, do danas nije učinjeno ništa na podizanju nove stanične zgrade. Interesirali smo se zbog čega je odložen početak radova, i tom prilikom razgovarali sa šefom zeljezničke stanice Knin, Josipom Pavelom:

— Projekt nove zeljezničke

stanice je gotov, a upravo ovih dana je prihvaćen i od Direkcije željezničke. Gradnja nove modernije stаницe počet će u proljeće 1961. godine. U radove će biti u trošeno 145 milijuna dinara. Do početka gradnje treba izvršiti pripremne radove. Naime, lokacijom je predviđeno da se prva predstavljaju u kolosijeka na sadašnjoj stanicu uklone — a to još nije učinjeno. Nova stаницa će imati i dva podzemna perona za putnički saobraćaj. Upravo zbog toga što nisu bili izvršeni pripremni radovi, početak izgradnje nove

D.C.

„Dalmacija“ u NOB-i

Autor knjige Sibe Kvesić, izdanje „Lykos“, Zagreb 1960.

U izdanju »Lykos« Zagreb i zašla je ovih dana knjiga »Dalmacija u Narodnooslobodilačkoj borbi«, čiji je autor Sibe Kvesić, novinar i glavni urednik »Slobode Dalmacije«.

Knjiga predstavlja prvi pokušaj da se cijelovitije prikaže razvoj borbe naroda Dalmacije za slobodu. Na više od 700 stranica autor je dao prikaz događaja u predratnim godinama, kada partizanske organizacije u dalmatinskim gradovima i selima započinju pripreme za oružani ustanci. Sa mnogo interesantnih detalja opisano je razdoblje od početka Narodne revolucije do kapitulacije Italije, dok je period od tada pa do potpunog oslobođenja zemlje dat u najosnovnijim

crtama. U ovoj knjizi, u kojoj je objavljeno nekoliko fotografija, dosta sažeto prikazana je borba naroda Bakovice u Kninskoj krajini. Osim političkih i društvenih radnika, ovu knjigu moći će koristiti i škole, učenici a posebno nastavnici, gdje će naći dosta zanimljive grade za rodoljubivu pozitivnu odgoju učenika.

Pregazio ga vlak

Kod Žitnića nadan je leš Beader Špira pok. Ljube, starog 44 godine. Pokojnik je kritičnoga dana pošao da čuva krave u neposrednoj blizini željezničke pruge. Prema izjavi strojovode teretnog vlaka Leci Zvonimira, unesrećeni je primjećen na udaljenosti od oko 50 metara. Beader je pokušao potjerati krave preko pruge i one su uspjele da prodru, ali njega je vlak zahvatio. Strojovoda je zaustavio vlak u namjeri da pruži pomoć une srećenom, ali je on već bio mrтav.

SMOTRA PASA

Na inicijativu Kinološkog saveza Hrvatske, održat će se smotra pasa u Kninu (20. X.), Drnišu (21. X.) i Šibeniku (22. X.). Smotra pasa u Šibeniku organizirat će se u Veterinarskoj stanicu, dok će mjesta održavanja smotre u Kninu i Drnišu odrediti tamоšnja lovačka društva. Na ovim smotrama mogu se ocjenjivati samo psi koji su upisani u tzv. »register mladih pasa«, međutim do kraja ove godine mogu se ocjenjivati i sve vrste domaćih goňica. Također se mogu predvestiti i psi ovčari i pastirski. Ocjena pasa je od velike koristi za vlasnike, jer se oslobađaju od takse.

Kninska kulturno-umjetnička društva

ZAMRO RAD

Ranije su u Kninu djelovala dva kulturno - prosvjetna društva »Pero Milanović i »Duško Damjanović. Aktivnošću se naročito isticalo omladinsko KUD »Pero Milanović«, u kojem su radi mahom učenici gimnazije. Nekoliko njihovih ostvarenja, prvenstveno dramske i folklorne sekcije, ocijenjene su kao velika dostignuća amaterskog umjetničkog stvaralaštva.

Cekati da se izgradi Dom kulture, da bi se onda pristupilo aktiviranju kulturno - prosvjetnih društava — suvišno je. Zato bi trebalo, bez odlaganja naći povoljnije rješenje. Možda ono leži u suradnji sa DTO »Partizan«, čija se dvorana može vrlo povoljno koristiti za priredbe i vežbe sekcijske kulturno - prosvjetnih društava.

Neaktivnost kulturno - umjetničkih društava u Kninu donekle nadoknađuje Dom JNA, koji često organizira gostovanja eminentnih kazališta i umjetničkih trupa iz Beograda, Zagreba, Sarajeva, Splita, Šibenika, Banja Luke i t. d. No, to nije razlog, da zato društva u Kninu ne rade. Ona bi naprotiv, trebala da budu puni doprinos kulturno - zabavnom životu u gradu. D. Colović

RADNI SASTANAK ČETVRTE PUDRUŽNICE SSRN U KNINU

Cetvrtu podružnicu mjesne organizacije SSRN u Kninu održala je ovih dana svoju konferenciju, koja je imala radni karakter.

U početku rada predsjednik Općinskog odbora SSRN, Momir Solaja, prisutnim članovima održao je predavanje o značajnim karakteristikama zasjedanja Generalne skupštine UN, na čijem radu je naša delegacija na čelu sa drugom Titom, imala veoma zapaženo učešće.

S ovog sastanka članovi četvrtne podružnice začeli su na predsjedničku Titu dobrodošlicu, koji se baš tog dana vratio u domovinu.

U nastavku rada konferencije bilo je govora o aktuelnim komunalnim problemima na području četvrtne podružnice, naročito u »Strani«. Tom prilikom članovi su bili upoznati da je NO općine stavio na raspolaženje milijun dinara za uređenje raznih komunalnih, koja najviše interesiraju stanovnike pod kninskom tvrđavom. Osnovana je sekcija podružnice za komunalne radove.

ZAHVALA

Ovim se zahvaljujem liječnicima kirurškog odjela Šibenske bolnice dru Stipanićevu, koji me uspješno operirao, dru Rašeliju, dru Cariću, dru Dujiću i dru Živkoviću na uloženim naporima za moje ozdravljenje. Također zahvaljujem bolničkim sestrama Mirjani i Franciski, kao i ostalom osobljbu na pažnji za vrijeme moje bolesti.

Naročito se zahvaljujem kolegama i kolegicama J. Gabriću, D. Mažibradi, N. Dražeti, K. Mandiću, N. Gnjidiću, T. Lamalovu, L. Kujundžiću, P. Šariću, Ž. Kesiću i I. Lagatoru, koji su mi odmah dali svoju krv.

Njihova drugarska gesta ostavite mi u trajnom sjećanju.

Z. Stipić

NEKE KADROVSKE PROMJENE U OKLAJU

Zbog odlaska nekih drugova na školovanje, u Oklaju su izvršene neke kadrovske promjene. Također je na dužnost sekretara Općinskog komiteta SK, umjesto Mirkice Glušića, izabran Paško Bikić. Na sjednici Općinskog narodnog odbora, koja je održana 8. ovog mjeseca za predsjednika je izabran Mirkko Mišković. Dosađašnji tajnik NOO Ilija Dizdar odlazi na novu dužnost, pa je za novog tajnika izabran Mirko Maletić. Na istoj sjednici na upražnjena mjesta u Kotarskom vijeću izabrani su Mirko Mišković i Ivan Duvandžić. (vb)

UPRAVNI ODBOR TVORNICE ELEKTRODA I FEROLEGURA U ŠIBENIKU.

RASPISUJE

Natječaj

ZA RADNO MJESTO POMOĆNIKA GLAVNOG DIREKTOARA ZA TEHNIČKO POSLOVANJE PODUZEĆA.

UVJETI

Historijski spomenici

Juraj Dalmatinac — tako se majstor s ponosom naziva na korišćenske katedrale — unosi u Dalmaciju zadnju fazu slikovite i kćene gotike. Lokalni patriotizam starijih domaćih pisaca, uželji da majstora Juru priušti čitavu monumentalnu katedralu dovršenu u renesansnom slogu, nastao je da napravi od tega majstora vjesnika i širitelja renesanse u Dalmaciji.

Međutim, oznaka Jurja Dalmatinca kao kasnog i zadnjeg gotičara, naučno je sasvim točna. Ipak, sve to nije sputavalo kompleksni majstrov talent. Majstor Juraj bio je gotičar kroz cijeli život u detaljima i dekoraciji arhitekture, ali je on u isto vrijeme, u mnogim svojim skulpturama, izrađenim u vrlo bliskom odnosu prema umjetnosti antike i prema realnom životu, dijete najboljem renesansnog quattrocenta (XV. vijek), i gotovo mu nema premca u smjelosti realističkog prikazivanja krčnje i gibanja.

Najvažnije je djelo majstora Jurja njegov udio u gradnji katedrale u Sibeniku. Premda ju on nije ni započeo niti završio, po njoj se najviše proslavio i dobio svoj naziv u literaturi: Juraj Šibenčanin.

Krstioncu, čiji se detalj vidi na slici, majstor je počeo graditi 1443. godine. Ona je potpuno sačuvana do danas u svojoj izvornosti, i predstavlja jedinstven primjerak gotičke arhitektonске prostorije u Dalmaciji. Čitava je krstionica presvučena fantastično bogatom dekoracijom kćene gotike.

Interesantno je i osvjetljjenje prostorije, koja dobiva oskudno svjetlo kroz probušene, slikovite gotičke kamene čipke, zatim statue proroka u baldahinima poviše kapitela, sa svojim živim kretanjima, te osoboto strop sa svojim interesantnim motivom.

Sve to govori o umjetničkoj snazi majstora Jurja.

J. Čelar

kultura - prosvjeta - kultura

ODGOJNI PROBLEMI

MISLIMO NA SEBE

Cesto čujemo, kako se ljudi tuže, da bi tu i tamo trebalo više reda, tačnosti, uvjerenosti, savjete, mnogo poslovi od toga boluju. Međutim, čudnovato je, kako mnogi nisu s tim pojavama na čistu, već brkaju pojmove. Ustanove i društva čine skup pojedincu, koji treba da se odlikuju jednim nizom svojstava, pa se otklanjanje negativnih pojava može očekivati jedino pod poboljšanje pojedinaca. Zato je društvo i drugačije stalo do odgoja pojedinaca.

U tom pogledu društvo je postavilo i neke zakonske propise, kojima se pojedinci moraju po-koravati. Koliko imamo primjera iz kojih se vidi, kako društvo vodi brigu o pojedincima. Koliko bi djece zanemarivalo pohadjanje škole, kad se o tome ne bi vodila kontrola. Uz sve to, inak uvijek niste moguće voditi brigu o svakom pojedincu.

Ljudi su nekada prepusteni i sami sebi, svojim slabostima i čudi. Nije uzalud rečeno, da je svaki pojedincu svoje sreće ko-vat. To konkretno znači, da svatko ima očekivati svoju sudbinu i budućnost onaku, kakvu je sam sebi pripremio i skrojio. Ne mogu ništa sve mijere, ni dobar odgoj, ako netko »neće«. Može netko stići mnogo moralnih kvaliteta i vrijednosti, ali čim popusti kontrola pomašanja, sve poljavimo.

Cesto ljudi nastoje prikriti svoje slabosti, ali to može biti samo trenutačno.

Sve je osuđeno da pokaže svoje pravo lice, samo čeka svoju zgodu i priliku.

Sve se demaskira, prepoznaće i sudi onako, kako netko stvarno zasluzuje.

Postoji stanoviti nagon, po kojemu se svemu i svakome ulazi u dvore vrijednosti i analizira način načina. Stoga društveni ugled, ime i glas, moguće je stići samo svojom ličnom vrijednošću. Ljudi su u zabludi, ako misle, da se ono, što smo izgubili na ugledu i glasu, može s vremenom popraviti. Loš utisak, teško je zamijeniti dobrim, tim više, što su ljudi skloni da nam brišu, a ne dodaju.

Stoga je nužno neprestano misliti na sebe, svoje postupke i svoje odnose prema ljudima. Po-jedinci misle, da se može živjeti od stecene slave i prošlosti, čine propuste, jer misle da to sebi mogu dozvoliti. Međutim, sve se to zapala, bilježi i zbraja, pa stvar ispadu u sasvim drugom svjetlu. Svoj moralni lik čuvaju samo oni, koji uvijek misle na sebe i o sebi, da ne bi pogriješili, da ne bi učinili propuste, da se ne zamjerili. Nikada nismo sasvim savršeni, potpuno gotovi i izgrađeni, za svaku priliku i o-

kolnost treba novih kvaliteta, razboritosti i pedagoškog takta. Iz autobiografija velikih ljudi doznaćemo, kako su mnogo vodili računa o sebi, promatrali i proučavali sebe, vodili dnevne i bilješke, pa se prema tome i ravnali. Još iz davnih vremena starici su savjetovali mladima i postavljali pravilo: »Upoznaj sebe!« Ovo pravilo, izgleda, da je kod nekih ljudi bačeno u arhiv. A ipak je tako zahtljivo, korisno i vrijedno sebe proučavati, učiti i odgajati. Svakog pojedinac ima niz svojih slabosti i loših navika kojima je podložan. Zadovoljavanje izvjesnih strasti, otvara povoljno tlo, da ona kasnije postaje jača i snažnija. Pušač obično počne s jednom cigaretom, a kartaš s malom partijom. Ako se jedan put odlučimo, da ne dođemo na radno mjesto, neće nam biti tako teško i drugi put izostati.

Ako sebi dozvolimo mali dug, to s vremenom i veliki dug postane obična stvar. Cesto uvidamo i znamo, da je zlo ono, što činimo, ali i dalje to radimo. Veliki pjesnik Ovidije govorio je: »Uvidani dobro, a činim zlo.« Treba tačno znati sve, što se u našoj naravi zbiva. Neka u više slučajeva vlada razum, neka on bude gospodar. Treba, dakle, voditi računa o sebi i svojim činima, svladavati sebe i češće napraviti bilancu, da vidimo kako stojimo. Covječja nutrina treba da bude isto što i cvijeće. Tamaniti i čupati sve što je loše, a sve dobre strane njegovati i paziti. Najidealnije je, ako čovjek sam sebe nagrađuje i kažnjava i ako sam sebi sudi. U životu treba tražiti uzore, izgradivati se na primjerima dobra i slijediti ih.

Istina je i to, da se je sa strastima teško boriti, ali je mnogo teže snositi njihove posljedice. Tu nam vrijedi ona medicinska: bolja je profilakska, nego terapija. U svakom slučaju borba sa sobom je teška, a pobeda pripada samo moralno jakima i snažnima.

Kada budemo više mislili na sebe i u svoj vlastiti život unijeli red i vrijednost, onda će se to odraziti i u društvu, pa će nešto negativnih pojava. Čovjek je u javnim poslovima sigurno onakav, kakav je u svojem privatnom životu.

M. Mrđen

U KNINSKOJ OPĆINI NEDOSTAJE 30 NASTAVNIKA

Na području općine Knin postoji 36 osnovnih škola, od čega školskog i stambenog prostora. U centralnim Naime, postojeće škole u pojedinoj osnovnim školama trebalo bi da nim selima gradene su prije ne-rade nastavnicu, ali, zbog po-koliko decenija na nešvremen manjkanja kadra, samo u dvije način i nalaze se u lošem stanju. Da bi se ublažio nedostatak školskog prostora u Polači, Orljicu, Vrbniku, Golubiću i Strmici za-družuju se u jedan nastavnik, dok su svih ostali učitelji. Da bi se taj broj popunio treba-vi. Najteže stanje u pogledu školskog prostora je u samom Kninu, gdje na 33 odjeljenja i-nestručnih učitelja. U tom zvaniju rade 3 svršena maturanta - Polju i Strmici.

U područnim školama ima i 1.400 učenika, te Mokrom gimnazjalca, kao i dvojica sa Najviše prostora ima škola u svega tri razreda Učiteljske ško-Potkonju, koju pohađa samo 15 daka. (D.C.)

film

od srijede do srijede

Put u visoko društvo

ENGLESKI FILM. REŽIJA:
JACK CLAYTON

Ovaj film je postao poznat u prvom redu po izvanrednoj lumi, koja je Simone Signoret bacila u red najboljih glumica svijeta. Prva nagrada u Cannesu i »Oscar« za najbolju žensku ulogu podstakli su njegovo često spominjanje, te je razumljiv interes, koji je za njega vladao. Međutim, on je to zasluzio i zbog drugih kvaliteta, kojima se odlikuje i koje su mu, između ostalog, pribavile nagradu američke kritike za najbolji evropski film u 1959. godini. Od kratkog romana Johna Brainesa o probijanju jednog nadobudnog skorjevića u visoko društvo i cijeni koju je za to platio napravljen je film, koji je plastičnim oblikovanjem likova i snažnjim dramatskim akcentima u svakom pogledu nadmašio svoj literarni uzor, što je svakako rijetkost. Tome je mnogo pridonio režiser zanatski gotovo savršenom režiju, pedantan i decentnom, možda čak i previše, tako da bi se mjestimično malo više temperamenta stvar možda ispalila i bolja.

Sastanak sa davolom

FRANCUSKI FILM. SNIMILA
EKIPA HAROUNA TAZIEFFA

Još jednom moramo konstatirati gotovo potpuno odsustvo interesa naše publike za naučno - popularne filmove. Oni se obično smatraju filmovima ko-

ji nisu u stanju da čovjeka zavabe i uzbude, a za sami spoznajni moment nije vrijedno platiti ulaznicu. To je više manje jedna nerazumna predra-suda, jer je teško zamisliti čovjeka, koji neće biti očaran i zapanjen veličanstvenošću i strahovitošću snage vulkanskih erupcija, koje imamo prilike da po prvi put gledamo iz ne-posredne blizine. Neobična smionost Tazieff-a i njegove ekipe, koji su po cijeni najposrednije životne opasnosti silazili s kamerom u zdravlju živih vulkana omogućila nam je da takođe iz prve ruke doznamo-svove o vulkanima. Koliko je to bilo poučno, toliko je bilo i uz-budljivo. Međutim, da nije bilo organiziranog posjeta učeni-ka, svega oko 200 ljudi bi u Sibeniku gledalo ovaj grandiozni spektakl, koga mogu da pruže samo neobuzdani ele-menti prirode.

Bernardine

AMERIČKI FILM. REŽIJA:
HENRY LEVIN

Svaka čast Pat Bonou i nje-govom zaista ugodnom glasu, ali zog onih nekoliko pjesama koje pjeva nije se nikako is-platilo podnosititi torturi jednog potpuno besmislenog filma. U početku je još nekako izgledalo da čemo se zabaviti, pa makar i na jeftin način, ali je kasnije sve postalo toliko gluipo, neinteresantno i dosadno, da je bilo teško izdržati do kraja. Da je barem Pat Boone više pjevac, onda bismo film mogli smatrati muzičke vrijednosti preći preko imbecilnosti sadržaja i u radnje. Ovako nas ništa ne sprečava da požalimo za izgubljenim vremenom.

b-

MILAN TREŠNJIĆ

Unuci babe Živane

Cijelu ovu noć, punu proljetnog mirisa i zvijezda koje su čudesno sjale, provela je baba Živana u szuma. U oku joj je stajala slika odlastka njenih unuka u partizanu, naročito posljednji detalj, kad ih je brašnjavi mlinar Rakica preveo s onaj kraj vodenice; čije je klopiranje bilo isto tako tužno, kako joj se činilo. Bržno je gledala na drugu stranu rjeđice, želeći da ih još vidi. Tako je i zoru dočekala, u nadi da će joj ona pomoći. Ali, uzalud, jer su Dule i Đoka već bili daleko. Pogled babe Živane vratio se onda u praznu i pustu sobu, a suze su joj potekle još jače. Da li će ikad da mi se vrati, zakukala je i pala na njihov krevet...

Od tога дана stalno je izvirivala hoće li se pojavit i uvijek je posmatrala prijelaz pored mlinu. Možda će večeras, mislila je, sjedila opet pored prozora i tko zna koliko dugo tako ostajala. Kad bi samo znala gdje su, uzdusala je... I tko ih to posla u partizane! Dvije i po godine bila je baba Živana sama, živjela teško i u strahu. Izdržala je, međutim, hrabro i sačekala, da joj se unuci vrate, živi i zdravi. Došli su s prvim partizanima, koji su oslobodili mjesto i ona je opet plakala, ali sada od sreće. Dule i Đoka bili su s njom. Nikada više nećete od mene, govorila im je, nikada! Međutim, rat nije bio gotov baba Živana je saznaла da joj unuci moraju dalje.

Kakav Srijemski front!, uzviknula je, kad su joj rekli da će tamo. Neka idu drugi, oni koji nisu ni prstom makli. Vi ste dosta dali za oslobođenje. Neka idu oni, koji su se tuda po gradu s ljetićevcima zabavljali, oni neka sada ginu... Bolje, da im se tako sudi.

Ali, naredenje je takvo, nano — odgovorili su joj. Nema sa tim šale.

Cije? — pitala je baba Živana. Čije naređenje. Ovih iz vlasti što su tobože ilegalno radila za našu stvar. Znam da je ilegalne. Puške nisu opalili, a sad... Neka idu oni.

E, nano, Maršal traži da idemo svi, a mi pogotovu. On izdaje naredenja.

— Maršal?! Ja mislim da on zna što radi i da ne izdaje takva naredenja. Svoje ljude treba pričuvati, djeco moja. A ako on ne zna što se radi, treba mu reći. Ja ču to i da učim. Otići će i potražiti ču ga, primit će me, nadam se. Ali vi nećete u Srijem.

Baba Živana bila je veoma uporna. Nitko nije mogao da je odvrti od te namjere i ona se zaista spremila.

— Dobro, nano — rekao joj je Dule videći da je odlučna — ne ide se to ipak tako k Maršalu. Moraju se najprije promisliti.

— O čemu? Ja sam u svemu promislila i znam što ču da mu kažem. Ne moraš da me savjetujes.

— I kako da nastupiš, — upao je Đoka. Ti misliš da je to kao kad treba da ideš nekom komšijom. Zagalamis još s ulice i vrata ti se već otvaraju. Ide baba Živana, je li, reći će i ta-mo.

— Pa onda razlog... Zašto dolazi — pro-ducio je Dule...

Baba Živana se zamislila. Zbilja, možda su djeca u pravu. Ali nije odustajala.

— Pa, dobro nano. Pokaži kako ćeš da na-stupiš. De, pokaži da vidimo, pokušavao je Dule i dalje sa svojim odvraćanjem. Onda su se dogovorili da to izvedu.

— Ja sam stražar, a ova naša kuća je kan-celarija Maršala, predložio je Đoka. Ti kreni o-tud i...;

Meni ćeš kao pred Maršalom ispričati zašto si došla. Ja ču sjediti u sobi, dodaо je Dule. Samo, ozbiljno i bez šale, jer mi nemožemo dozvoliti da nas brukaš. Šta bi nam ljudi rekli?

Baba Živana je pristala. Otišla je na kraj dvorišta i pošla prema »stražaru».

— Dobar dan, druže!

— Zdravo majko. Šta želite? reče Đoka vojnički kao da zaista stoji pred Maršalovim stobom.

— Hoće kod druga Maršala. Da li je on ovdje?

— Jeste. Ali morate da mi kažete zašto, da vas prijavim...

— Recite da sam ja za ovu našu stvar i da hoću s njim da razgovaram.

— Je li to nešto važno, pošto on nema vremena za sitne stvari? — ozbiljno je ispitivao »stražar».

— Sitnice me ovdje ne bi dognale, dijete,

Sačekala je trenutak i onda pošla u kuću kada joj je rečeno da je prijavljena. Za stolom je sjedio ozbiljni Dule, glumeći vrhovnog komandanta.

Sjedite drugarice, kazao joj je odsječnim tonom.

gradske vijesti

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

Srijedom u 7

JAVNA TRIBINA

Radničkog sveučilišta

JAVNA TRIBINA RADNIČKOG SVEUČILIŠTA
PREDAVANJA

Srijeda, 19. X. Odnosi u poduzećima — kakvi su i kakvi bi trebali biti. Predavač: Joško Vukov.

Srijeda, 26. X. Mužičko veče: Upoznamo Mozarta. Reprodukcije s ploča. Dvorana Društvenog doma. Početak u 19 sati.

FILMSKE PREDSTAVE

Srijeda, 19. X. Domaći film »Akcija«. Kino »Tesla«.

Srijeda, 26. X. Poljski film »Pepeo i dijamant«. Kino »20. aprila«.

Početak u 16 sati.

KAZALIŠTA LUTAKA

19. X. — CRVENA RUŽA — Početak u 18 sati.

20. i 21. X. — CRVENA RUŽA — Početak u 17 sati.

22. X. — Gostovanje u Kninu.

23. X. — dječje kino — ZAKON DIVLJINE — Početak predstava u 11,15 i 17 sati.

24. do 26. X. — CRVENA RUŽA — Početak u 17 sati.

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premjera domaćeg filma — AKCIJA — (do 21. X.)

Premjera talijanskog filma — Obično NEPOZNATI LOPOVI — (22. do 25. X.)

»20. APRILA«: premjera talijanskog filma — DANGUBE — (19. X.)

Premjera američkog cinemakop filma u boji — USA-MLJENI ČOVJEK — (20. do 25. X.)

»SLOBODA«: premjera sovjetskog filma — PRVI DAN MIRA — (do 23. X.)

Premjera sovjetskog filma — TIHI DON — I. Dio (24. do 27. X.)

DEZURNE LJEKARNE

Do 21. X. — I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.

Od 22. do 28. X. — II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.

Iz Matičnog ureda

ROĐENI

Marina, Stipe i Nediljke Skočić; Željko, Ljube i Anke Periša; Gojko, Rajke i Ane Lazić; Vesela, Jose i Anke Lucić; Dražen, Sime i Nede Radović; Davor, Sime i Ivanke Mendić; Marina, Petra i Marije Bokan; Marija, Vinke i Mandaline Kraljević; Karlist, Tomislava i Ivane Španja; Vesna, Luke i Matuše Rupić; Zoran, Jere i Zorice Supe; Roko, Ivana i Karmele Mikelin-Opata; Nada, Blaža i Ljubice Gašperov; Emil, Ivana i Srećke Vuček - Colić; Ersilia, Jure i Zorka Huljev; Sanja, Ivana i Mirjane Gavzida; Justinika, Strunje Božene; Željko, Nika i Drine Rak; Marina, Srećka i Elvire Štropin; Jelena, Krste i Ane Radulović; Mira, Nike i Vice Burazer; Marina, Mate i Ankica Baranović; Jadranka, Paške i Draže Škugor; Višnja, Nikole i Blaženke Stošić; Željko, Miloša i Zorka Štrkalj; Silvana, Jose i Andelke Vrančić; Dijana, Jose i Andelke Vrančić; Višnja, Rašida i Fate Pleho; Marina, Drađe i Milene Ljuba; Željka Martina i Ane Perović; Tomislav, Ante i Darinka Ćimir; Snježana, Stipe i Marije Vuković; Asja, Ive i Vinča Lemac; Bore, Jose i Stane Belakušić; Milena, Branke i Ružice Milović; Ivica, Ante i Marije Simac; Slavenka, Stjepana i Marije Karić i Katica, Tome i Slavke Troskot.

VJENČANI

Mikulandra Vice, zidar — Ković Slavka, domaćica; Radić Boris, Šofer — Derek Anka, službenik; Barišić Andrija, učitelj — Pekas Janja, bolničarka; Grgurić Ante, motomehaničar — Dobra Ajka, krojačica i Manojlović Boško, električar — Žeravica Zdenka, službenik.

UMRLI

Anzana Ivica Antin, star 17 godina; Gačina Matija, stara 35 godina; Čobanov Ante Jerin, star 28 godina; Lakoš Cvjetko Pavlin, star 34 god. i Frane Billić pok. Martina, star 81 god.

Hotel »Krka«

Svečana komemoracija

Na Trgu palih omladinaca 13. položeni vijenci Općinskog komiteta SK, Općinskog odbora SSRN i Općinskog odbora Savezne omladine Šibenske općine na borac Sibenik, poginulim drugovima minutom šutnje odaću. Nakon što su na spomen ploču na je pošta.

Izabrani delegati za Kongres metalaca

Na izbornim konferencijama tričnog poduzeća i Marin Dragović, radnik u mornaričko-tehničkom remontnom zavodu »Velimir Škopik« u Šibeniku.

DVIJE NOVE AUTOBUSNE PRUGE

Od 1. listopada ove godine Autotransportno poduzeće Šibenik uspostavilo je još dvije autobusne pruge koje saobraćaju svakog dana. Nova pruga na relaciji Šibenik — Drniš — Kljaci polaziti iz Šibenika u 13,30, a iz Kljaka u 5,30 sati. Druga pruga Šibenik — Podorljak preko Rogoznice sa polaskom iz Šibenika u 14,15, a iz Podorljaka u 5,30 sati.

Oštećeni generatori u HE Manojlovac

Za nevremena koje je u subotu ujutro vladalo nad našim područjem, grom je udario u izolatore visokog napona uslijed čega je nakon kratkog spoja u hidroelektrocentrali Manojlovac došlo do loma tzv. lopatice na generatorima. Zbog smanjenja a zatim i naglog povećanja broja otkretaja znatno su oštećeni namotaji generatora. Prema prvim podacima pričinjena šteta iznosi između 20 i 30 milijuna dinara. Točnu procjenu stete ustanovit će ovih dana stručnjaci zagrebačkog poduzeća »Rade Končar«. Ljudskih žrtava nije bilo.

Radovi u kazalištu

Vrata naše kazališne kuće još uvijek su zatvorena za publiku, ali po svemu sudeći ne zadrugo. Kako saznajemo radovi na obnovi dotrajalih elektro-uređaja, zbog kojih je rad u kazalištu od 1. prosinca 1959. bio zaustavljen, nalaze se u punom toku. Načrte je izradio ing. Aleksandar Stella, a radove izvodili zagrebačko poduzeće »Vlado Četković«. Zahtjevuje se da će radovi biti završeni u drugoj polovini mjeseca studenog, kada kažalište započeti novu sezonu, za koju se vrše odgovarajuće pripreme.

KOMISIJA ZA SLUŽBENIČKE POSLOVE NARODNOG ODBORA KOTARA ŠIBENIK, NA OSNOVU ČLANA 21. I 164. ZAKONA O JAVNIM SLUŽBENICIMA, RASPISUJE

Natječaj

za popunjavanje upražnjenih radnih mesta u organima uprave Narodnog odbora kotara Šibenik, i to:

U ODJELU ZA FINANCIJE

Referenta za prihode od stanovništva

uvjeti: svršena srednja školska spremna s najmanje 2 godine prakse i položen stručni ispit

Najniže zvanje: poreznik ili pristav

Likvidatora (režisera)

uvjeti: osnovna (osmogodišnja) škola s najmanje 2 godine stručne prakse i položen stručni ispit

Najniže zvanje: računski režiser

U ODJELU ZA DRUŠTVENE SLUŽBE

Pomoćnog sanitarnog inspektora

uvjeti: završena srednja medicinska škola s najmanje 2 godine stručne prakse i položen stručni ispit.

Najniže zvanje: zdravstveni tehničar.

Ponude, s opširom biografijom taksirane s 50 Din. državnih taksenih maraka, dostaviti Komisije za službeničke poslove Narodnog odbora kotara Šibenik do 2. XI. 1960.

Osim navedenih uvjeta, kandidat treba da ispunjava uvjete iz člana 31. Zakona o javnim službenicima.

Plaća prema Zakonu o javnim službenicima, a polozajna prema Odlici o položajnim plaćama službenika Narodnog odbora kotara Šibenik.

NARODNI ODBOR KOTARA ŠIBENIK

Cijepljenje protiv dječje paralize

Slab odaziv roditelja

Kao što je poznato cijepljenje primati na usta u tabletama ili da prva dva cjepliva sa Salkovom kapima. U tom slučaju Salkova vakcina, a nakon toga — kad davanje drugog cjepliva, interesirali smo se kod primariusa dr. Nikole Simovića na kakav je odjek ovo cijepljenje naišlo kod roditelja. Evo što je on izjavio našem suradniku.

— Odaziv roditelja kod prvog cijepljenja bio je iznad očekivanja ne samo u Šibeniku, Drnišu nego i u drugim manjim mjestima Šibenske općine. U Šibeniku je cijepljeno 1500, u Drnišu 380 predškolske djece itd. U Skradini rezultati su bili nešto slabiji vjerojatno zbog lošeg vremena. Drugo cijepljenje koje je započelo 11. X. trajat će do 26. o.m. Iznenadjuje vrlo slab odaziv roditelja kod uzimanja drugog cjepliva za što ne postoji nikakvog razloga. Naime, nisu zabilježene nikakve loše posljedice, a niti je ijedno dijete oboljelo nakon uzimanja prvog cjepliva. Osim toga druga doza cjepliva košta 300 dinara. Ipak procenat drugog cijepljenja manji je dosad za oko 20 posto od prvog.

Smatram da je roditeljima dobro poznato da samo jedno cijepljenje ne zaštićuje dječu od ove opasne bolesti. Ukoliko se dijete cijepli sa Salkovom vakcinom, onda je potrebno da nakon imjesta dana primi drugo cjeplivo. Treća injekcija užima se 6 - 7 mjeseci nakon druge, a četvrta godinu dana poslije treće injekcije.

Vjerojatno će početkom iduće godine biti vršeno obavezno cijepljenje svi djece iznad 1 godine starosti, i to sa vakcinom Sabin - Koprovski, koja će se

ganima, očito radi selilačkog karaktera njihove djelatnosti) a dvojica kotlara. Nema ni jednog bravara i kolara.

Naš svijet (po podrijetlu i prirođenju) najjače je zastupan među papučarima (svi) i kovačima (8), najslabije među zidarićima i drvodenjima (po 5), i, zato, među postolarama (10). Među vršicima tih triju zanata i made Furlana, pa Talijana iz Ancone, Ferrare, Bergama, a drvenjaka Josip Steinmetz, jedini visokokvalificirani obrtnik spiski, vjerovatno je Nijemac. Malo je njih u Šibeniku ostalo i okučilo se: 1848. g. zatekla ih je tu svega nekoliko.

Obrt je slobodan. »U ovoj općini — veli se u upitniku uz početak — nije nikad bio običaj da obrtnici bilo koga reda bivaju ovlašteni od ma koje vlasti za obavljanje svoga zanata, koje je ujek bilo slobodno i nikad nije podijeljalo bilo kojem tretatu. Nije se, dakle, tražila ni stručna spremna.

Ipak, kod svakog pojedinog obrtnika označen je stepen sposobnosti koju je pokazao u vršenju zanata. Puna sposobnost prihvata se u 9-orici, dakle svega svakom petom pripadniku četiri zanata. Među njima je zidan Šime Sabioni, jedini Šibenski »protozanata«, 29-orica su osrednje sposobnosti, dvojica (oba kovača — »cigana«) niže, a 10 obrtnika prihvata se običnim radnicima. Kvalificiranih obrtnika je srazmjerne najviše među zidarićima, najmanje među kovačima. Naši obrtnici zaostaju u tome za strancima: svaki četvrti naš obrtnik proglašen je radnikom; od stranca svaki šesti.

Vrlo povoljna je opća ocjena moralne kvalificiranosti svih tih obrtnika: »Svi navedeni zanatlije korisni su, svaki u svom zanatu, ovom stanovništvu, i vrše ga izgledno i s povjerenjem jer — što se zna — ni jedan od njih nije kažnjava.« Bili su, međutim, doista bokci: »Svojim zanatom navedeni jedva mogu prehraniti se i svoje obitelji.«

U popratnom aktu Općina izjavljuje da bivša uprava nije nješta učinila za Šibenski obrt, ako se izuzme slanje jednog kočnika bračinske Šibenske postolarske. Živjela je i u prvim decenijama XIX. v., ali ne više kao jedna udruga postolara, nego kao crkvena bratovština. Još u drugoj polovici XVIII. v. rasklimala se, u njoj prije strogo organiziranih zanat liberalizirao se, kože koje su se stavile u njihov »republici« izvan gradskih zidina: »Dudek« (na prostoru od hotela »Krka« do kuće Tarle) i koje su prije smrdjele samo fratrema, sada su dosmrđele: od 34 postolara i papučara samo jedan (Ante Dumlija) ostao je 1817. g. Kovača, kotlara, zidara i drvenjaca Šibenik je, očigledno, imao dovoljno, jer ih Općina ne traži, ograničivši mjesne potrebe u obrtu na uvođenje jednog kola, »bar — veli se — za gradnju i popravak kola«. Specijaliziranog bravara nije se tražilo, jer su se tim poslom bavili kovači.

Kotlara, zidara i drvenjaca Šibenik je, očigledno, imao dovoljno, jer ih Općina ne traži, ograničivši mjesne potrebe u obrtu na uvođenje jednog kola, »bar — veli se — za gradnju i popravak kola«. Specijaliziranog bravara nije se tražilo, jer su se tim poslom bavili kovači.

20-ak dana kasnije isti je komesarijat tražio od Općine donositi popis Šibenskih zlatara, sa naznakom njihove stručne spreme i odnosa metala u njihovim zlatnim i srebrnim izradinama.

Općina je odgovorila 4. svibnja, pod br. 345.

Šibenik je tada imao 10 zlatarskih obrtnika. Osim dvojice (ili trojice) ti su zlatari naši ljudi. Neki od njih poznatiji su po nadimku (Ive »gardelin«, Konstantin »gobo«). U konceptu svih deštorica označena su zlatarima srednje sposobnosti, ali i tu i u konačnoj redakciji spiska trojica njih (Trščanin Petar Carli, Ante Periša i Josip Dumlija) posebno su istaknuti. Za ostalu sedmoricu u konačnoj se redakciji kaže da su »obični radnici, više ili manje vješti zanatu«.

